

Jerzy Krzywaźnia

**Nawiedzenie Obrazu
Matki Bożej Jasnogórskiej
w Czajkowie (1979)**

Rojów 2019

Publikacja cyfrowa w 40. rocznicę wydarzenia (2019)

Grafika na okładce: Obraz Matki Bożej Jasnogórskiej, Kościół pw. św. Stanisława
w Czajkowie

Wstęp

Parafia w Czajkowie od pokoleń stanowi ważne centrum życia religijnego, kulturowego i społecznego dla miejscowej wspólnoty. Jej dzieje zapisane są nie tylko w pamięci ludzi, lecz także w wyjątkowej, drewnianej świątyni, która od lat pozostaje sercem parafii i niemym świadkiem jej historii. To właśnie wokół niej koncentruje się życie duchowe mieszkańców, a także troska o zachowanie tradycji i dziedzictwa przodków.

Jednym z najcenniejszych świadectw tych dziejów jest kronika parafialna, która stała się głównym źródłem niniejszej publikacji

Zawarte w niej zapisy pozwalają odtworzyć wydarzenia, osoby i inicjatywy, które kształtowały parafię na przestrzeni lat.

Celem opracowania jest zachowanie oraz upowszechnienie dziedzictwa sakralnego parafii Czajków – zarówno tego materialnego, związanego z drewnianą architekturą i wyposażeniem świątyni, jak i duchowego, zakorzenionego w wierze oraz pobożności parafian. Szczególne miejsce zajmuje uroczystość Nawiedzenia Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej w 1979 roku, która stała się jednym z najważniejszych momentów w historii lokalnej wspólnoty.

Niniejsza publikacja ma służyć jako pamiątka dla obecnych parafian oraz jako źródło wiedzy dla przyszłych pokoleń, przypominając, że historia parafii to żywa opowieść o wierze, jedności i trosce o to, co święte.

Wielka peregrynacja Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej

Nawiedzenie Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej jest jednym z najważniejszych i najbardziej poruszających wydarzeń religijnych w dziejach Kościoła w Polsce. To wielka peregrynacja kopii jasnogórskiej ikony po parafiach i diecezjach całego kraju, zainicjowana w 1957 roku przez Prymasa Polski, kardynała Stefana Wyszyńskiego, jako duchowe przygotowanie narodu do obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski.

Peregrynacja ta od początku miała charakter wyjątkowy. Jej celem było umocnienie wiary, odnowa moralna oraz pogłębienie więzi wiernych z Kościołem i Matką Bożą. Wędrówka obrazu przez kolejne parafie stała się znakiem jedności oraz nadziei, szczególnie w trudnych czasach powojennych.

Na jej drodze pojawiły się także dramatyczne przeszkody. Władze komunistyczne, obawiając się masowego charakteru nabożeństw, przerwały peregrynację, doprowadzając do aresztowania obrazu. Wówczas po Polsce wędrowała jedynie pusta rama – symbol obecności Maryi w sercach wiernych i znak sprzeciwu wobec prześladowań religijnych. Ten okres zapisał się w historii jako tzw. „peregrynacja pustej ramy”.

Po latach peregrynacja została wznowiona i do dziś trwa w kolejnych etapach. Obecnie realizowana jest jej trzecia odsłona, obejmująca następne diecezje w Polsce. W każdej parafii kopia obrazu pozostaje przez określony czas, stając się centrum modlitwy, nabożeństw i spotkań.

Dla wiernych Nawiedzenie jest szczególną okazją do duchowej odnowy, osobistej refleksji oraz pogłębienia relacji z Maryją. To czas wspólnotowej modlitwy, pojednania, wdzięczności i zawierzenia, który na długo pozostaje w pamięci parafii i jej mieszkańców.

Początek posługi ks. Zygmunta Maciążka w parafii Czajków

13 lipca 1978 roku biskup częstochowski mianował ks. Zygmunta Maciążka¹ wikariuszem-adjutorem, powierzając mu pełnienie obowiązków proboszcza. Jego pierwszym zadaniem w parafii w Czajkowie było przygotowanie wspólnoty do Nawiedzenia Matki Bożej w 1979 roku. Podjął się tego dzieła z wielkim zaangażowaniem, rozwijając różnorodne formy życia modlitewnego.

Równocześnie troszczył się o materialne zaplecze parafii. Przeprowadził remont dzwonnicy i dachu kościoła, przebudował prezbiterium, wymienił okna i drzwi, odnowił polichromię, boczne ołtarze oraz drogę krzyżową. Zainicjował również prowadzenie kroniki parafialnej.

¹ Ks. Zygmunt Maciążek (ur. 25 stycznia 1937 r. w Kromolowie, obecnie Zawiercie) – prezbiter diecezji częstochowskiej. Święcenia kapłańskie przyjął 29 czerwca 1961 r. w katedrze częstochowskiej z rąk bp. Zdzisława Golińskiego. W latach 1978–1990 związany z parafią w Czajkowie (wikariusz-adjutor, administrator, od 1985 proboszcz). Od 1985 r. wicedziekan dekanatu lututowskiego. W latach 1990–2012 proboszcz parafii św. Rocha w Rzaśni.

Nawiedzenie Matki Bożej Jasnogórskiej w parafii Czajków (1979)

Jednym z najważniejszych wydarzeń w dziejach parafii Czajków była uroczystość Nawiedzenia Matki Bożej Jasnogórskiej, która odbyła się 24 sierpnia 1979 roku. Było to głębokie przeżycie religijne i wspólnotowe, które na trwałe zapisało się w pamięci parafian.

Nawiedzenie obrazu Matki Bożej zgromadziło liczne rzesze wiernych oraz duchowieństwo z okolicznych parafii. W tamtym czasie parafia Czajków liczyła 2895 mieszkańców, z których zdecydowana większość włączyła się w przygotowania i przebieg uroczystości. Wydarzenie miało wyjątkowo uroczystą i podniosłą oprawę.

Na trasie przejazdu obrazu towarzyszyła mu banderia konna, asysta samochodów, motocykli oraz wozów strażackich. Świątynia oraz jej otoczenie zostały starannie udekorowane, podobnie jak przydrożne kapliczki, krzyże i domy wiernych. Wzdłuż drogi wzniesiono aż 85 bram powitalnych, które podkreślały radosny i świąteczny charakter tego dnia.

Kronika parafii Czajków (fragment)

Ks. Zygmunt Maciążek przybył do parafii Czajków 22 lipca 1978 r. Nie było żadnych powitań. W pracę duszpastersko-administracyjną wszedł po cichu.

W niewiele dni po moim przybyciu dowiedziałem się, że parafia Czajków będzie przeżywać rok Nawiedzenia Matki Bożej. Wówczas zaczęły się u mnie budzić poważne wątpliwości, czy na progu swej samodzielnej pracy duszpasterskiej podołam obowiązkowi, jakie mnie czekają, i czy potrafię dobrze przygotować parafię na godne przyjęcie Matki Bożej.

Coraz częściej wracała myśl o rezygnacji. Wydawało mi się, że nie pomaga nawet modlitwa. Wreszcie po miesiącu zrodziła się decyzja, by wziąć się solidnie do pracy, a resztę zostawić Matce Bożej. Co miesiąc zaczęliśmy odprawiać Mszę św. w intencji o dobre owoce Nawiedzenia, w czasie której poszczególne wioski przystępowały do Komunii św. w tej intencji. Nawiedzenie rodzin było ukierunkowane na przygotowanie do Nawiedzenia parafii. Solidna katecheza dzieci, młodzieży i starszych, niedzielne słowo Boże i wizyty duszpasterskie były poświęcone przygotowaniom do Nawiedzenia. Każdą sobotę po Mszy wieczornej było odprawiane specjalne nabożeństwo i nowenna jako przygotowanie do Nawiedzenia. W czasie Adwentu roraty, w których brało udział codziennie ponad 300 osób, były odprawiane pod kątem przygotowania do Nawiedzenia.

W czasie Wielkiego Postu tak Drogi Krzyżowe, jak i Gorzkie Żale były ukierunkowane na Nawiedzenie. 40-godzinne nabożeństwo połączone było z rekolekcjami, które były dalszym przygotowaniem do Nawiedzenia. Przedstawiciele młodzieży oraz członkowie Kół Różańcowych wzięli udział w specjalnych dekanalnych spotkaniach przygotowujących do Nawiedzenia. Od początku przygotowania uczyliśmy się pieśni maryjnych.

Na czas Nawiedzenia Matki Bożej weszliśmy też także do odnowienia miejsc kultu. Zaczęliśmy od remontu dzwonnicy, która groziła zawaleniem. Założono fundamenty i wymieniono zniszczone belki konstrukcji. Potem przeszliśmy do kościoła. Wymieniliśmy przyciesie, wzmocniliśmy fundamenty, przybudówkę oszalowano, zabezpieczono całość specjalnymi środkami konserwacyjnymi, wymieniono dach. Zdjęto dachówkę, a założono blachę aluminiową – chodziło bowiem o lekkość dachu – kościół bowiem zaczął się rozchodzić. Przebudowano prezbiterium, złożono w prezbiterium parkiet, wymieniono drzwi i dano nowe

polichromie. Założono dwoje bocznych drzwi. Obmalowano boczne ołtarze i odnowiono stacje Drogi Krzyżowej. Dano nowy przód przed ogrodzeniem kościoła.

Do kaplicy w Klonie zakupiliśmy i zamontowaliśmy tabernakulum (...) i ogrodziliśmy plac wokół kaplicy. Wykończono schody na chór, zrobiono ściankę modrzewiową pod chórem. W prezbiterium ułożono parkiet i założono boazerię. Zakupiono obraz M.B. Częstochowskiej malowany ręcznie na desce dębowej.

Odnowiono wszystkie naczynia liturgiczne, zakupiono dwa puryfikaterze, dwa ornaty, cztery alby, kilka stuł i obrusów oraz kilka zmian bielizny obrusowej. Parafianie uczestniczyli w tych pracach przez specjalną pomoc finansową oraz przez pracę społeczną. Każda rodzina ofiarowała jedną dniówkę. Młodzież zrobiła parking przy kościele oraz uporządkowała plac przy figurze Pana Jezusa. Dzieci brały udział przy porządkowaniu i odnowieniu salki katechetycznej. Chorzy i starsi wiekiem uczestniczyli przez modlitwę i zachętę młodych do pracy społecznej.

Bezpośrednie przygotowanie do Nawiedzenia rozpoczęło misjami.

Misje rozpoczęły się 15 sierpnia 1979 roku o godz. 18.00 i zakończyły się 25 sierpnia 1979 o godz. 18.00. Misje prowadziło Zgromadzenie Księża Salezjanów z Woźniakowa koło Kutna pod przewodnictwem ks. Czesława Urbaniaka².

W misjach uczestniczyło około 90% parafian, mężczyzn około 85%, młodzieży około 90%, dzieci 100%. Frekwencja podczas misji w porównaniu z poprzednimi rekolekcjami była zdecydowanie wyższa. Do sakramentu pokuty przystąpiło 2500 osób na ogólną liczbę parafian 2895 osób.

Podczas misji rozdano 9.000 Komunii. W czasie misji 4 pary żyjące w związkach na kontrakt cywilny zawarły sakramentalny związek małżeński.

Kilku chorych w czasie misji poprosiło o św. wiatyk i udzielono go chorym, którzy nie mogli dojechać do kościoła odwiedzano w domach i udzielono sakramentów.

² Ks. Czesław Urbaniak SDB (ur. 11 lipca 1915 w Wielodworze, woj. konińskie – zm. 29 października 1982), kapłan Zgromadzenia Salezjańskiego, kaznodzieja i misjonarz ludowy. Do nowicjatu salezjańskiego wstąpił 22 lipca 1933 r.; pierwsze śluby złożył 26 lipca 1934 r. Świecenia kapłańskie przyjął 23 grudnia 1944 r. Po II wojnie światowej pracował m.in. wśród sierot w Czerwińsku (1945) i Jaciążku (1946). W latach 1946–1958 przebywał w Łodzi (ul. Wodna), gdzie równolegle do studiów polonistycznych na Uniwersytecie Łódzkim (magisterium 1951) był nauczycielem języka polskiego, wykładowcą w seminariach oraz rektorem kościoła Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych. W latach 1958–1967 pełnił funkcję dyrektora domu salezjańskiego w Sokołowie Podlaskim, opiekuna kościoła św. Jana Bosko, wychowawcy młodzieży oraz organizatora grupy misyjnej. Był jednym z głównych kaznodziejów towarzyszących peregrynacji Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, przemierzając liczne diecezje w Polsce. Zmarł po długiej chorobie 29 października 1982 r.

Nawiedzenie rozpoczęło się 24 sierpnia 1979 roku o godz. 18.00 a zakończyło 26 sierpnia 1979 roku o godz. 16.30. W Klonie rozpoczęło się Nawiedzenie o godz. 17.30 dnia 25 sierpnia, a zakończyło 26 sierpnia 1979 roku o godz. 8.30.

W Czajkowie uczestniczył w Nawiedzeniu J.E. Ks. Bp. Tadeusz Szwagrzyk³, a w Klonie J.E. Ks. Bp. Mirosław Kołodziejczyk⁴

W powitaniu obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej było około 4.000 osób, a w poszczególnych nabożeństwach od tysiąca do dwóch tysięcy osób, w nabożeństwie pożegnalnym około 3.500 osób.

W Klonie na powitaniu było około 1.500 osób, na pożegnaniu około 800 osób. W przekazaniu obrazu parafii Lututów uczestniczyło około 600 osób.

W Nawiedzeniu uczestniczyło 26 kapłanów diecezjalnych, w tym kilku wcześniej tu pracujących, nie uczestniczył pracujący w diecezji chełmińskiej tutejszy rodak ks. Józef Błaszczyk. Uczestniczyło też dwóch Salezjanów, jeden Paulin, i pięć sióstr zakonnych wywodzących się z parafii Czajków: S. Kazimiera Perużyńska i S. Roberta Kofel – Zgromadzenie Sióstr Karmelitanek od Dzieciątka Jezus⁵, S. Joanna Otręba, S. Teresa Łatka i S. Ludmiła Bednarek - Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego⁶.

W Nawiedzeniu uczestniczyło 90% parafian, rozdano 7.000 Komunii. Do Kraszewic po obraz wyjechały 3 wozy Ochotniczych Straży Pożarnej, 50 samochodów i 30 motorów. Od granicy parafii kaplicę z obrazem prowadziła banderia konna z panną młodą na białym koniu.

Trasa licząca 30 km przybrana była proporczykami, flagami oraz wstążkami.

W trasie było 85 bram powitalnych. Dekoracje zewnętrzne były na gęsto wbijanych w ziemię kołkach, które również były przyozdobione. Domy na trasie przybrane były obrazami Matki Bożej, emblematami religijnymi, proporcami i flagami. Podobnie były przybrane i wszystkie

³ Tadeusz Stanisław Szwagrzyk[1] (ur. 14 listopada 1923 w Lgocie Wielkiej, zm. 7 grudnia 1992 w Krakowie) – polski duchowny rzymskokatolicki, doktor prawa kanonicznego, biskup pomocniczy częstochowski w latach 1965–1992.

⁴ Mirosław Jan Kołodziejczyk (ur. 23 czerwca 1928 w Sułoszowej, zm. 3 marca 1994 w Częstochowie) – polski duchowny rzymskokatolicki, doktor nauk teologicznych, biskup pomocniczy częstochowski w latach 1978–1994.

⁵ Zgromadzenie Sióstr Karmelitanek od Dzieciątka Jezus to żeńskie zgromadzenie zakonne założone w 1921 roku w Sosnowcu przez o. Anzelma Gądkę OCD i Matkę Teresę Kierocińską. Łączy kontemplacyjną duchowość karmelitańską z czynnym apostołstwem, opierając się na charyzmacie dziecięctwa Bożego i naśladownictwie Jezusa.

⁶ Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego (USJK) – żeńskie zgromadzenie zakonne Kościoła katolickiego, założone w 1920 r. w Pniewach przez św. Urszulę Ledóchowską. Jego duchowość opiera się na kontemplacji i wynagradzaniu Sercu Jezusa oraz apostołstwie w codzienności. Siostry prowadzą działalność wychowawczą, katechetyczną, charytatywną i misyjną w kraju i za granicą.

drogi na terenie parafii. Figury i kaplice przydrożne przybrane były kwiatami, zielonymi girlandami, proporczykami i flagami, a tam gdzie to było możliwe oświetlone.

Kościół i kaplica w Klonie na zewnątrz przyozdobione były proporczykami maryjnymi, flagami maryjnymi, narodowymi i papieskimi, emblematami maryjnymi, świetlnymi napisami oraz kolorowymi żarówkami. Oświetlona była również droga przez Czajków i okolice kaplicy w Klonie. Przy kościele w Czajkowie i przy kaplicy w Klonie były zrobione podwyższenia i większość nabożeństw odprawiona była na zewnątrz. Wnętrze kościoła było ubrane kwiatami i zielonymi girlandami oraz wieńcami dożynkowymi przyniesionymi w procesji powitalnej.

W czasie Nawiedzenia 3 rodziny wróciły do jedności. Po Nawiedzeniu jedna dziewczyna Barbara Błaszczuk wstąpiła do Zgromadzenia Sióstr Służebniczek oraz jeden ministrant Stanisław Ciołek wstąpił do Częstochowskiego Seminarium Duchownego – na wydział przygotowawczy. Po Nawiedzeniu wzrosło życie rekolekcyjne parafii – więcej wiernych przystępuje masowo do Sakramentu Pokuty i Eucharystii, jest więcej wezwań do chorych. Wzrosło poczucie odpowiedzialności za Kościół, nastąpiła pewna konsolidacja parafii jako jednej rodziny. Nawiedzenie wyzwoliło inicjatywę wiernych tak w dziedzinie życia wewnętrznego, jak i dbałość o dobro materialne Kościoła i zewnętrzną oprawę nabożeństw i procesji. Nawiedzenie zmobilizowało wszystkich do tego, by zrobić porządek w swoich duszach, ale także w swoich obejściach i domostwach.

Podsumowanie

Historia parafii Czajków, zapisana na kartach kroniki i utrwalona w pamięci jej wiernych, ukazuje niezwykłą siłę wiary oraz głębokie przywiązanie do tradycji. Szczególnym momentem tych dziejów było Nawiedzenie Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej w 1979 roku – wydarzenie, które zjednoczyło całą wspólnotę i stało się źródłem duchowej odnowy.

Przygotowania do peregrynacji, zaangażowanie duszpasterzy i parafian, bogata oprawa uroczystości oraz liczny udział wiernych świadczą o tym, jak ważne miejsce zajmuje Maryja w życiu mieszkańców Czajkowa. To wydarzenie nie tylko umocniło wiarę, lecz także pozostawiło trwały ślad w historii parafii.

Niniejsza publikacja, oparta głównie na kronice parafialnej, ma na celu zachowanie od zapomnienia tego cennego fragmentu dziedzictwa sakralnego. Jest ona wyrazem troski o pamięć pokoleń oraz świadectwem, że nawet w małej wspólnocie mogą dokonywać się wydarzenia o wielkim znaczeniu duchowym. Niech stanie się ona inspiracją do dalszego pielęgnowania wiary, jedności i szacunku dla historii parafii Czajków.

